

WOORDVOERING JACO KASTELEIN – COMMISSIE KNM 29 JUNI 2022

Aan de commissie wordt gevraagd om een reactie te geven op de brief over NPLG. Na het lezen en het bestuderen van de kaart was het CDA zeer onaangenaam verrast, nee gewoon boos.

Nu dan zou in de perspectief brief van de minister Staghouwer wel een heel mooi perspectief voor de boeren geschetst worden, het een kan niet zonder het ander toch? U begrijpt de boosheid werd alleen maar groter, tig keer het woord perspectief zonder ook maar één keer een invulling daarvan. De kaart die bij het NPLG zat is echt ondoordacht gemaakt en leid tot enorme frustraties en woede vanwege de fouten die erin zitten, onmogelijke opgaven en bizarre beleidskeuzen. De tweede kamer heeft inmiddels afstand genomen van de kaart.

Gevolg een grote opstand in de agrarische sector, maar ook het gevoel van onmacht en radeloosheid. Hoe kan het dat er zo wordt omgegaan met een sector die een belangrijke bijdragen levert aan onze welvaart? Is er nu niemand die zich afvraagt hoe gaat het met de psychische gesteldheid van deze bevolkingsgroep? Is de grens van wat de mensen in deze sector aan kan al niet overschreden? Hierbij wil het CDA wel aangeven dat wij de escalatie van de demonstraties afwijzen, dit helpt de sector niet en de sympathie verdwijnt er enkel mee.

Vinden wij dat bedrijfsopvolgers geen kans meer moeten krijgen? Zij willen graag werken waar ze gewaardeerd worden, moeten wij niet die waardering geven als de overheid dat verzuimt? CDA denkt van wel!

Daarbij nog het eenzijdige accent op de landbouw zonder een reductie hoeveelheid te noemen dat andere sectoren moeten bijdragen maakt dat deze opgaven niet zo door de boeren geaccepteerd wordt. De gevolgen zien wij op dit moment dagelijks in de media, door dit zo naar buiten te brengen creëert het kabinet haar eigen tegenstand. Communicatief is dit traject onzorgvuldig en ondoordacht gedaan.

Het debat in de tweede kamer was hier en daar verhelderend, echter de vragen die werden afgedaan met “we moeten” en “we kunnen niet anders” werd te veel gebezigd en het antwoord bleef uit.

Dat de kamer de bal bij de provincies neer legt biedt kansen maar het is ook wel heel triest dat ze er eerst zo’n bende van maken en dat de provincies dan met de partijen in het veld dit even in 12 maanden moeten oplossen, daarbij opgeteld dat het perspectief er nog niet is en of het er komt weet niemand.

Eerste vraag; gedeputeerde, de provincies hebben onderling afgesproken dat zonder perspectief voor het platteland er geen stikstof aanpak komt? Hoe gaat u daar nu mee om?

Tweede vraag aan gedeputeerde, alle agrarische bedrijven die met een hoger percentage moeten reduceren dan generiek hebben een waardevermindering. Hoe gaat u zorgen dat deze financiële onbalans wordt recht getrokken? Bij wie kunnen zij aan kloppen om dat vergoed te krijgen? Het is een waardevermindering door overheidsingrijpen, dat kan en mag je niet onder ondernemersrisico scharen.

Let wel onze hand zit op de stop-knop er is weinig nodig om hem in te drukken!

Dan de afweging die we hebben gemaakt, kont tegen de krib, barst maar wij doen even niet mee is de gemakkelijkste maar welk effect heeft dat? Met oneliners en onderbuikgevoel komen we er niet uit deze problematiek maar maken we de uitkomst alleen maar moeilijker. CDA kiest ervoor om samen de problemen te gaan oplossen, samen met de agrariërs wat hun deel betreft en samen met de andere sectoren wat hun deel betreft. Een omslag gaat nooit van zelf, daar moeten wij als provincie de boeren bij helpen.

Een stap voorwaarts doen is lef hebben, toch doet het CDA dat maar niet zonder voorwaarden.

Voor CDA is de trits van handelen in de gebiedsgerichte aanpak, Innovatie, mestbewerking, managementmaatregelen, proeftuinen, studieclubs en kijken hoe vrijkomende gronden gebruikt kunnen worden om bedrijven te laten extensiveren en als laatste, ja allerlaatste middel kan het voorkomen dat we met een ondernemer die knel komt te zitten gaan praten of hij niet wil verplaatsen en daarbij gebruiken we de schadeloos regeling. Dit geldt ook voor de boer die wil stoppen. Met deze aanpak pakken we direct de waterkwaliteit en biodiversiteit opgaben mee. De gronden moeten wel agrarisch bestemd blijven anders komt er van de voorgenomen extensivering niets terecht.

Wat wij zien in de moties die zijn aangenomen in de tweede kamer is dat de provincies de ruimte krijgen om van onderaf de gehele aanpak opnieuw te gaan maken, maatwerk samen met de gebieden opnieuw mogen gaan tekenen, dat biedt kansen.

Zijn de zorgen van het CDA daarmee weg genomen, nee lang niet en daarom komen we met een aantal randvoorwaarden die in dit traject nadrukkelijk als piket palen gezet worden.

Het leeg vegen van het platteland is niet aan de orde, een volwaardig inkomen is een vereiste om mee te kunnen doen aan de transitie. Als een ondernemer rood dreigt te gaan staan gaat hij geen groen doen.

Wij willen een proces waarin alle agrariërs mee doen en ze weer vertrouwen krijgen als volwaardige gesprekspartner, de onafhankelijke juridische ondersteuning is daarbij essentieel. Wij willen een proces waarbij het behoud van zo veel mogelijk boerderijen het vertrek punt is. De goede instandhouding van de natuur is het uitgangspunt, de KDW is daar ondergeschikt aan.

Een herschikking van de reductie percentages waarbij een hogere generieke korting leidt tot lagere korting in andere gebieden. De generieke korting mag wat het CDA best naar 25%.

Het opnemen van het NNN-netwerk zoals nu op de kaart met het hoge kortingspercentage is ongewenst om weidevogel natuur te kunnen uitvoeren.

Ook de sociale economische effecten van het platteland als deelgebieden moet inzichtelijk en positief zijn. Dit dient te gebeuren voordat er onomkeerbare stappen gezet worden en als wegingsfactor meegewogen worden.

Over feiten mag geen discussie zijn, helder traceerbaar.

Vergunningen dienen gerespecteerd te blijven. PAS, melders en andere die ten goede trouw gehandeld hebben mogen niet aangepakt worden, oorzaak ligt niet bij de boer maar bij de overheid.

Boeren kunnen onmogelijk de uitstoot van andere compenseren, dit dient ten alle tijden te worden voorkomen. Denk aan buitenland, stikstof van zee en andere sectoren. Ieder zijn eigen opgaven! Als via een verleen constructie dit onderling geregeld wordt prima, maar niet generiek!

Om concurrentie verschillen klein te houden tussen boeren in gebieden met beperkingen en boeren die enkel generieke korting krijgen dient een model ontwikkeld te worden van vergoedingen die de kritiek van staat steun kan doorstaan en volwaardig is.

Voermaatregelen, innovatie en andere reducerende producten en of technieken die leiden tot emissiereductie dienen door de overheid erkent te worden en ondersteund.

De RAV lijst, de lijst van goedgekeurde innovaties moet betrouwbaar en toepasbaar zijn en de bovenwettelijke opgaven moeten worden gesubsidieerd.

Voordat in gebiedsprocessen besluiten genomen gaan worden moet helder zijn wat de opgaven is van iedere sector. Ook dient het tijdsfad vergelijkbaar te zijn.

De waterkwaliteit in de natura 2000 gebieden is niet overal goed, pak de waterkwaliteit aan door maatregelen te nemen die het water in de natura 2000 gebieden verbetert, denk daarbij ook aan ganzen en andere vogelkolonies en wentel die problematiek niet enkel op de landbouw. Door het af te wentelen vermindert het probleem niet in de N 2000 gebieden.

Er zijn bedrijven die al jaren werken aan vermindering van emissies. Voorlopers mogen niet de dupe worden van de gebiedsopgaven.

Gebieden waar de opgaven gewoon niet gehaald kan worden vanwege niet beïnvloedbare bronnen is maatwerk de basis en wordt er gemotiveerd afgeweken van de opdracht. Het maatwerk bestaat uit extra beheermaatregelen en innovaties ect.

In de Nederlandse natuur kan niet zonder beheer, we hebben tenslotte cultuurnatuur in onze vruchtbare delta. Beheermaatregelen die gebaseerd zijn op oogsten en afvoeren van product is daarin essentieel om aan de gestelde eisen te kunnen voldoen. Ja dit is een kostenpost maar die hoort erbij. Een adequaat natuurbeheer dient een onderdeel te zijn van de stikstof aanpak.

Voorzitter dit was mijn eerste termijn.